

Eksamen på Økonomistudiet vinter 2012-2013

Forvaltningsret

Kandidatfag

Reeksamen 21. februar 2013

(3-timers prøve uden hjælpemidler.

Dog må følgende lovtekster, uden kommentarer, medbringes:
Grundloven, Forvaltningsloven, Offentlighedsloven
samt den Kommunale Styrelseslov)

Forvaltningsret

Kandidatfag

Reeksamen 21. februar 2013

Spørgsmål:

1. Gør kortfattet rede for de typiske kontrolmuligheder, som en part hhv. offentligheden (enhver) har i forhold til den offentlige forvaltning. (Inddrag bilag A).
2. Giv en begrundet retlig vurdering af den igangværende forberedelsesproces om en ny offentlighedslov, således som den fremstilles i bilag B.
3. Diskutér, hvorvidt synspunkterne i bilag C om konsekvenserne af den påtænkte ny offentlighedslov er retligt holdbare.

Bilag

- A) Uddrag af regeringsgrundlaget, oktober 2011 samt uddrag af regeringens lovprogram 2012-2013 og uddrag af Lovforslag L 90 af 8. december 2010.
- B) Uddrag af Information 16. oktober 2012
- C) Uddrag af Information 6.-7. oktober 2012

Uddrag af regeringsgrundlaget, oktober 2011

GOD REGERINGSFØRELSE

Det danske folkestyre trænger til fornyelse. Regeringen vil derfor forpligte sig til et program for god regeringsførelse, som med konkrete tiltag skal sikre en bedre lov kvalitet og forbedre de generelle muligheder for at kontrollere regeringens embedsførelse.

Programmet for god regeringsførelse indeholder følgende konkrete initiativer:

- Regeringen vil i tæt samarbejde med Folketinget sikre høj lov kvalitet gennem rimelige høringsfrister, der sikrer, at organisationer og andre høringsparter har ordentlig tid til at gennemgå lovforslag og udarbejde kommentarer. Samt at hørings svar og et høringsnotat med ministeriets bemærkninger foreligger i god tid forud for førstebehandlingen. Der skal være mulighed for dispensation, så man i særlige tilfælde kan have en meget kort høringsfrist, ligesom Folketinget i dag har regler for at man i særlige tilfælde kan hastebehandle et lovforslag.
- Regeringen vil i samarbejde med Folketinget arrangere offentlige høringer i forbindelse med igangsættelsen af kompliceret lovgivning, hvor eksperter og interesseorganisationer kan fremlægge synspunkter og styrke det vidensgrundlag, hvorpå Folketinget skal lovgive.
- Regeringen vil indlede en dialog med alle Folketingets partier om, hvordan samspillet mellem Folketinget og regeringen kan fremme lov kvalitet, åbenhed og parlamentarisk kontrol med regeringen.
- Regeringen vil respektere henstillinger fra Statsrevisorerne og Ombudsmanden. Regeringen vil sikre, at Ombudsmanden og Rigsrevisor har adgang til relevante dokumenter.
- Regeringen vil bestræbe sig på at besvare spørgsmål fra Folketingets fyldestgørende og indenfor tidsfristen.
- For regeringen er det et princip, at danske soldater kun kan udsendes i internationale militære operationer med opbakning fra mindst to tredjedele af Folketinget.
- Regeringen vil fremlægge forslag til en revideret offentlighedslov.
- Regeringen vil sikre, at offentligt ansatte oplever, at de har mulighed for at ytre sig, hvis forholdene ikke er i orden – uden konsekvens for den enkeltes fremadrettede karrieremuligheder.

.....

Uddrag af regeringens lovprogram 2012/2013

(Fremlagt i forbindelse med statsministerens åbningstale i Folketinget, 2. oktober 2012)

Lov om offentlighed i forvaltningen (Feb I)

Forslaget har til formål at indføre en ny samlet offentlighedslov. Forslaget vil bygge på Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven. Forslaget følger op på regeringsgrundlaget "Et Danmark, der står sammen" fra oktober 2011.

.....

Uddrag af Lovforslag nr. L 90 af 8. december 2010

(Den tidligere V-K-regerings lovforslag med baggrund i bet. 1510, 2009)

§ 22. Retten til aktindsigt omfatter ikke sager om førelse af en kalender.

Undtagelse af interne dokumenter

§ 23. Retten til aktindsigt omfatter ikke interne dokumenter.

Som interne dokumenter anses

- 1) dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående,
- 2) dokumenter, der efter § 24, stk. 1, udveksles i forbindelse med ministerbetjening, og
- 3) dokumenter, der efter § 25 udveksles i forbindelse med økonomiske eller politiske forhandlinger eller i forbindelse med drøftelser om fælles kommunale og regionale politiske initiativer.

Stk. 2. Dokumenter omfattet af stk. 1, der afgives til udenforstående, mister deres interne karakter, medmindre afgivelsen sker af retlige grunde, til forskningsmæssig brug eller af andre lignende grunde.

Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren kan efter forhandling med KL og Danske Regioner fastsætte regler om, i hvilket omfang interne dokumenter i kommunernes eller regionernes besiddelse skal være omfattet af retten til aktindsigt, når de foreligger i endelig form.

§ 24. Retten til aktindsigt omfatter ikke:

1) Interne dokumenter og oplysninger, der udveksles mellem et ministeriums departement og dets underordnede myndigheder i forbindelse med ministerbetjening.

2) Interne dokumenter og oplysninger, der udveksles mellem ministerier i forbindelse med ministerbetjening.

Stk. 2. Selv om en minister har eller må forventes at få behov for embedsværkets rådgivning og bistand i forbindelse med den pågældende sag m.v., gælder stk. 1 ikke

- 1) i sager, hvori der er eller vil blive truffet en konkret afgørelse af en forvaltningsmyndighed,
- 2) i sager om indgåelse af kontraktsforhold og
- 3) i forbindelse med et ministeriums udførelse af kontrol eller tilsynsopgaver.

§ 25. Retten til aktindsigt omfatter ikke interne dokumenter og oplysninger, der udveksles mellem KL, Danske Regioner samt disses medlemmer i forbindelse med økonomiske eller politiske forhandlinger med staten eller i forbindelse med drøftelser om fælles kommunale og regionale politiske initiativer.

§ 26. Retten til aktindsigt omfatter uanset § 23, stk. 1, interne dokumenter, som foreligger i endelig form, når

- 1) dokumenterne alene gengiver indholdet af den endelige beslutning vedrørende en sags afgørelse,
- 2) dokumenterne alene indeholder en gengivelse af oplysninger, som der har været pligt til at notere efter § 13,
- 3) dokumenterne er selvstændige dokumenter, der er udarbejdet for at tilvejebringe bevismæssig eller anden tilsvarende klarhed med hensyn til en sags faktiske omstændigheder,
- 4) dokumenterne indeholder generelle retningslinjer for behandlingen af bestemte sagstyper, eller
- 5) dokumenterne indeholder en systemiseret gengivelse af praksis på bestemte sagsområder.

Justitsminister Morten Bødskov (S) afviser at svare på spørgsmål fra Enhedslisten om den nye offentlighedslov. Enhedslisten og Dansk Journalistforbund mener, det er udtryk for en udemokratisk debatkultur

Af Lærke Cramon

At kritisere den nye offentlighedslov er som at tale til en mur. Det mener Enhedslisten og Dansk Journalistforbund, som stadig savner svar fra justitsminister Morten Bødskov (S) om, hvilke konsekvenser den nye offentlighedslov vil få for muligheden for at søge aktindsigt.

Få dage efter at regeringen, Venstre og Konservative indgik en aftale om den nye offentlighedslov, stillede Enhedslistens retsordfører, Pernille Skipper, seks skriftlige spørgsmål om offentlighedsloven til justitsministeren.

Tre af spørgsmålene spørger direkte til konsekvenserne af den nye offentlighedslov. De øvrige tre spørgsmål går på justitsministerens politiske holdning til tre kendte sager, der

er afsløret ved hjælp af aktindsigt: Skattesagen, overbetaling af privat-sygehus og tidligere beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederikssens (V) bestilling af tal, der kunne sætte Arbejdsformidlingen i et dårligt lys. »Mener ministeren ikke, at sager som eksempelvis skattesagen, hvor der er kraftig mistanke om embedsmisbrug, er vigtige at få frem i offentligheden?« er ordlyden af ét af de seks spørgsmål.

Justitsminister Morten Bødskov gav i går et skriftlige svar på spørgsmålene. Han afviser at svare på spørgsmålene med følgende begrundelse:

»Justitsministeriet finder på den anførte baggrund ikke anledning til på nuværende tidspunkt at svare på spørgsmål om det kommende lovfor-slag om en ny offentlighedslov, der forventes fremsat for Folketinget i første halvdel af februar måned 2013.«

Brug for svar

Det svar er Pernille Skipper ikke tilfreds med. Hun mener, det er et demokratisk problem, at justitsministeren ikke vil forholde sig til den politiske aftale, han har indgået med Venstre og Konservative.

»For det første spørger jeg blandt andet til, om ministeren synes, det er godt eller skidt, at en sag som skattesagen kom for dagens lys. Det er et spørgsmål rettet mod hans politiske holdning, og det kan han på baggrund af sin skriftlige begrundelse

ikke undlade at svare på.« mener Pernille Skipper.

At justitsministeren heller ikke vil svare på Pernille Skipperes øvrige tre spørgsmål, som handler om konkret indhold og konsekvenser af offentlighedsloven, ser hun som et udtryk for en udemokratisk debat-kultur omkring offentlighedsloven.

»Aftalen om offentlighedsloven blev præsenteret allerede 3. oktober, men justitsministeren afviser at svare på spørgsmål, før lovforslaget præsenteres engang til næste år. På den måde lukker ministeren på forhånd ned for kritik. Det betyder, at vi ikke kan have en debat omkring offentlighedsloven,« siger Pernille Skipper.

Den kritik er formand i Dansk Journalistforbund, Mogens Blicher Bjæregård, enig i:

»Vi har brug for svar på de mange spørgsmål, der stilles til den nye offentlighedslov, og vi har ikke tid til at vente flere måneder på svarene. Vi skal kunne forholde os til det for-lig, der er indgået, og stille kritiske spørgsmål,« siger han og forsætter:

»Det er da også Folketingsmedlemmer, som svarer på spørgsmål omkring offentlighedsloven, men det er da et problem, hvis vi ikke kan få svar fra centralt hold,« siger Dansk Journalistforbunds formand, som opfordrer Justitsministeriet til en snarlig høring, hvor de centrale spørgsmål kan blive besvaret af justitsministeren.

Venstres ordfører, Jan E. Jørgensen, ser ikke noget demokratisk problem i, at folk må vente med at få svar på spørgsmål, indtil det endelige lovforslag præsenteres et par måneder inde i 2013.

»Jeg synes lige folk skal prøve at falde ned på jorden. Det nyindgåede forlig om offentlighedslov er jo ma-gen til det lovforslag, VK-regeringen fremsatte i 2010, og dengang var der høring og stor debat. Derfor kan man ikke sige, at debatten ikke har været der,« siger Jan E. Jørgensen (V).

– Når nu ikke justitsministeren ønsker at svare, spørger jeg dig: Er det vigtigt, at skattesagen blev afsløret?

»Ja da,« svarer Jan E. Jørgensen. – Den historie kunne jo ikke være lavet under den nye offentlighedslov, som undtages aktindsigt i of-fentligt ansattes kalendere?

»Hvorfor ikke? Det kan godt være, at journalisten ikke kunne have lavet historien om skattesagen på samme måde, men historien kunne sagtens være lavet under den nye offentlighedslov. Aktindsigten skulle bare komme et andet sted fra,« siger han.

Justitsminister Morten Bødskov er på ferie og har ikke ønsket at kommentere sagen over for Information.

lcr@information.dk

Havde den kommende offentlighedslov allerede været gældende tidligere, kunne en række af den seneste tids vigtigste sager være blevet hemmeligholdt

Af Anton Geist, Ulrik Dahlin og Lærke Cramon

Hvis den kommende offentlighedslov havde været gældende sidste år, ville den såkaldte skattesagskommission med stor sandsynlighed aldrig være blevet til noget. Og på samme måde kunne flere andre sager fra den seneste tid være blevet hemmeligholdt som følge af de mange begrænsninger af retten til aktindsigt.

Det var Politiken, som den 10. november 2011 afslørede, at departementschef i Skatteministeriet Peter Loft havde holdt fem møder med sagsbehandlerne i SKAT København om statsminister Helle Thorning-Schmidt (S) og hendes mand, Stephen Kinnocks, skattesag.

Fire dage senere krævede skatteminister Thor Möger Pedersen (SF) redegørelser for forløbet fra Peter Loft og direktør for SKAT København Erling Andersen. Og disse redegørelser fik senere ministeren til at nedsætte kommissionen, som begyndte sine første afhøringer sidst på sommeren i år.

Politikens afsløring var baseret på aktindsigter i kalenderne for direktørerne i Skat København. Og den slags aktindsigter vil snart ikke læn-

gere være mulige. Det følger af den politiske aftale, som blev offentliggjort i onsdags, efter regeringen i al hemmelighed har forhandlet den på plads med Venstre og Konservative. Partierne bag aftalen er således enige om »en undtagelse af alle sager om førelse af en kalender fra retten til aktindsigt«, som der står i Justitsministeriets baggrundspapir.

»Hvis vi ikke havde søgt den aktindsigt og fået den, er der formentlig ingen, der ville have vidst, at Peter Loft havde holdt de fem møder,« siger journalist Bo Maltesen, som skrev historien i Politiken.

»Om sagen kunne være blevet af-dækket på anden måde, tør jeg ikke sige, men jeg er ikke i tvivl om, at det var vores historie, der fik den til at rulle.«

Forskningschef på Journalisthøjskolen Oluf Jørgensen, der er ekspert i offentlighedsret, bekræfter, at den kommende offentlighedslov ville have forhindret aktindsigt i kalenderne i SKAT København.

»Det er meget tankevækkende, at der nu indføres en undtagelse i offentlighedsloven, som, hvis den havde været gældende tidligere, ville have forhindret afsløringen af en meget stor sag om magtmisbrug,« siger Oluf Jørgensen.

Bødskovs hemmeligholdelse

Når justitsminister Morten Bødskov (S) i februar forventes at fremsætte forslaget til en ny offentlighedslov, vil han også lukke af for aktindsigt i papirer, der er blevet udvekslet mellem forskellige ministerier eller styrelser som led i rådgivningen af ministre.

Den politiske aftale om en ny offentlighedslov indeholder – med ganske små ændringer – samme bestemmelser som et lovforslag fremsat af daværende justitsminister Lars Barfoed (K) i december 2010.

